

Γνωμικὰ Ἀγίων

Περὶ θλίψεων

«Πρέπει νὰ γνωρίζεις ὅτι μέσα στὶς θλίψεις καὶ τὰ παθήματα, στὴν ὑπομονὴ καὶ στὴ πίστη, εἶναι κρυμμένες οἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐπίσης καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ ἀπόκτηση τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν. Γιατί καὶ τὸ σιτάρι, ποὺ σπέρνεται στὴ γῆ, εἶναι ἀνάγκη πρῶτα νὰ δοθεῖ στὴ σήψη καὶ στὴν ἀτιμία, φαινομενικά, καὶ ἔτσι νὰ ἀπολαύσουμε τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὸν πολλαπλάσιο καρπὸ του. Ἄν ὅμως δὲν περνοῦσε ἀπὸ τὴ σήψη ἐκείνη καὶ τὴ φαινομενικὴ ἀτιμία, δὲν θὰ ἔβγαζε καρπὸ. Αὐτὸ λέει καὶ ὁ Ἀπόστολος: «Πρέπει νὰ περάσουμε πολλές θλίψεις γιὰ νὰ μποῦμε στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ». Καὶ ὁ Κύριος λέει: «Μὲ τὴν ὑπομονὴ σας, θὰ σώσετε τὶς ψυχές σας», καὶ: «στὸν κόσμον θὰ ἔχετε θλίψεις».

ΑΓΙΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ Ο ΑΙΓΥΠΤΙΟΣ

Περὶ Αὐτεξουσίου

«Κανένας δὲν εἶναι αἴτιος τῆς ἀπώλειας, παρὰ τὸ θέλημα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Θεὸς εἶναι αἴτιος τῆς σωτηρίας, ὁ ὁποῖος μας χάρισε τὴ ζωὴ καὶ τὴν μακαριότητα, τὴ γνώση καὶ τὴ δύναμη, τὸν ἴδιο τὸν Ἐαυτὸ Του. Ἀλλὰ οὔτε καὶ ὁ διάβολος μπορεῖ νὰ ὀδηγήσει μὲ τὴν βία τὸν ἄνθρωπο στὴν ἀπώλεια, παρὰ μόνο βάζει στὸ νοῦ ἐνθύμηση τοῦ κακοῦ. Ἐμεῖς ὅμως, θεληματικά, καὶ μὲ τὴ γνώμη μας προτιμοῦμε νὰ κάνουμε τὸ κακὸ καὶ δὲν μᾶς βιάζει ὁ ὑπεράγαθος Θεός, γιὰ νὰ μὴν παρακούσουμε παρὰ τὴ βία καὶ ἔχουμε βαρύτερη τιμωρία. Οὔτε καὶ τὸ αὐτεξουσίό μας ἀφαιρεῖ, τὸ ὁποῖο καλῶς μας ἐχάρισε. Ὡστε στὸ χέρι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ σωτηρία ἢ ἡ ἀπώλειά του».

ΟΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Περὶ Ὑποκρισίας

«Πολλοὶ τὸν παρὰ τῶν πολλῶν ἔπαινον ἐπιδιώκοντες, ἔργω μὲν τὴν ἀδικίαν καὶ πλεονεξίαν, ὡς ὠφέλιμον προτιμῶσι, σχήματι δὲ καὶ λόγῳ τὴν δικαιοσύνην ὑπερθαυμάζουσι».

ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

«Ἀρετῆς ὄρος ἐστίν, ἢ τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας κατ' ἐπίγνωσιν πρὸς τὴν θεϊὰν δύναμιν ἔνωσις»
ΟΣΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ

«Οὐδὲν κρεῖττον τοῦ γνῶναι τὴν οἰκείαν ἀσθένειαν καὶ ἀγνωσίαν, οὐδὲ χεῖρον του ταῦτα ἀγνωεῖν»
ΟΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

«Νὰ ἀγαπήσεις τὴν σιωπὴν. Νὰ ζεῖς στὴν ἀφάνεια, ἀποκρύπτοντας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὰ καλὰ ἔργα καὶ τοὺς πνευματικοὺς κόπους σου. Νὰ σηκώνεις ἀγόγγυστα τοὺς ἐλέγχους, τὶς ἀτιμίες, τὶς λοιδορίες καὶ τὴν περιφρόνηση τῶν ἀνθρώπων, καθὼς καὶ τὰ παιδαγωγικὰ ραπίσματα τοῦ Θεοῦ.

Νὰ θυμᾶσαι τὰ πολλά σου ἁμαρτήματα καὶ νὰ συντρίβεις γι' αὐτά. Νὰ μελετᾷς καὶ νὰ θαυμάζεις τὰ ὑπερφυσικὰ κατορθώματα τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ. Νὰ καλλιιεργεῖς τὴν ἑσωτερικὴ αὐτομεμψία. Νὰ ἀποφεύγεις τοὺς ἐπαίνους σὰν φωτιά. Τέλος, νὰ κρατᾷς πάντοτε στὸν νοῦ σου τὴ μνήμη τοῦ φοβεροῦ δικαστηρίου τοῦ Κυρίου, ἐκεῖ ποὺ ὅλοι οἱ ὑπερήφανοι θὰ ταπεινωθοῦν ὀριστικά.»
ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΟΥ ΡΟΣΤΩΦ (ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις I. Μ. Παρακλήτου).

Εἶπε Γέρον...

1. Ὁ Ἀββᾶς Ἡσαΐας ὁ ἀναχωρητὴς δίνει τὴν ἀκόλουθη ὀρθὴ συμβουλή: «Μὴ συνηθίζεις νὰ κουβεντιάζεις γιὰ πράγματα, ποὺ δὲν εἶδες μὲ τὰ ἴδια σου τὰ μάτια, σὰν νὰ τὰ ἔχεις δεῖ. Μὴ βεβαιώνεις μὲ πεποίθηση ἐκεῖνα, ποὺ ἔχεις μόνο ἀκούσει. Συνήθισε τὴ γλῶσσα σου νὰ λέει πάντα ἀλήθεια. Τὸ ψέμα γεννιέται συχνὰ ἀπὸ τὴ ἐπιθυμία νὰ ἀρέσουμε στοὺς ἀνθρώπους κι ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν ψυχὴ τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ».
 2. «Το στόμα τοῦ ταπεινόφρονος λέγει πάντοτε ἀλήθεια», γράφει κι ὁ Ἀββᾶς Μᾶρκος ὁ ἄσκητης. «Ὅποιος ἀντιλέγει στὴν ἀλήθεια, παίρνει τὴ θέση τοῦ δούλου, ποὺ ράπισε τὸν Κύριο».
 3. «Ὅποιος μπαίνει σὲ μυροπωλεῖο, ἔλεγε κάποιος γέροντας, κι ἂν ἀκόμη δὲν ἀγοράσει κανένα ἄρωμα, βγαίνει ἔξω γεμάτος εὐωδία. Τὸ ἴδιο συμβαίνει σ' ἐκείνους ποὺ συναναστρέφονται Ἁγίους ἀνθρώπους. Παίρνει ἐπάνω τοῦ τὸ πνευματικὸ ἄρωμα τῆς ἀρετῆς τους.
 4. Ὁ Ἀββᾶς Παφνούτιος ἀσκήτευε σ' ἓνα ἀπόμερο σπήλαιο δώδεκα μίλια μακριὰ ἀπὸ τὴ σκῆτη τῶν πατέρων. Εἶχε ὅμως τὴ συνήθεια νὰ ἐπισκέπτεται τὴ σκῆτη δυὸ φορές τὸ μήνα, γιὰ νὰ ὠφελεῖται ἀπὸ τὴ διδασκαλία τους. Τύπωσε μάλιστα βαθιὰ στὴ μνήμη του κι ἔλεγε ἀργότερα στοὺς μαθητὲς τοῦ τὸν λόγο ποὺ τοῦ ἔλεγαν συχνότερα οἱ Γέροντες : «Ὅπου κι ἂν βρεθεῖς τέκνον, μὴ συγκρίνεις τὸν ἑαυτό σου μὲ ἄλλο πρόσωπο, γιὰ νὰ ἔχεις ἀνάπαυση στὴν ψυχὴ. Διαφορετικά, ὁ διάβολος μπορεῖ νὰ σὲ ξεγελάσει καὶ νὰ νομίζεις ὅτι εἶσαι καλύτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους».
-

Ὁ μισοτελειωμένος τάφος

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, γιὰ νὰ μὴν φουσκώσει ποτὲ ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνεια καὶ ξεχάσει ὅτι εἶναι κοινὸς θνητός, ζήτησε ἀπὸ τοὺς ὑποτακτικούς του νὰ τοῦ φτιάξουν τὸν τάφο του καὶ νὰ τὸν ἀφήσουν μισοτελειωμένο. Μετὰ τοὺς παρεκάλεσε, κάθε φορὰ ποὺ θὰ γινόταν μεγάλη γιορτὴ, νὰ ἔρχονται μέσα στὴν ἐπίσημη αἴθουσα καὶ μπροστὰ σὲ ὅλους του προσκεκλημένους νὰ τοῦ λένε δυνατὰ : «Ὁ τάφος σου Δέσποτα εἶναι μισοτελειωμένος. Δῶσε μας ἐντολὴ νὰ τὸν ἀποτελειώσουμε γιατί εἶναι ἄγνωστη ἡ ὥρα τοῦ θανάτου σας».

Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου, "Ἕμνοι θεῶν ἐρώτων

Καὶ ἐπὶ ὤμων τὸν σταυρὸν ἄρον, σφοδρῶς τε σφίγξον,
Καὶ μέχρι τέλους βάστασον τῶν πειρασμῶν τοὺς πόνους,
Ὀδύνας Τε τῶν θλίψεων, καὶ λυπηρῶν τοὺς ἥλους,
Περιχαρῶς κατάδεξαι, ὡσπερ στέφανον δόξης,
Τῶν ὕβρεων ταῖς λόγχαις δὲ βαλλόμενος καθ' ὥραν,
Καὶ λιθαζόμενος σφοδρῶς ἀπάσας ἀτιμίας,
Δάκρυα ἀντὶ αἵματος προχέων, ἔση μάρτυς.
Καὶ ἐμπαιγμούς, καὶ ραπισμούς φέρων πανευχαρίστως,
Τῆς ἐμῆς ἔση κοινωνὸς Θεότητος, καὶ δόξης...

Εἰ δὲ καὶ διωχθῆναι σε ὑπὲρ δικαιοσύνης
Γένηται, τότε σκίρτησον, ὅτι ἡ βασιλεία
Τῶν οὐρανῶν, σοῦ γέγονε, καὶ ποῖον τούτου μεῖζον;
Τοῦτο ἔργῳ ἔγνωκα, καὶ γινώσκω Θεέ μου,
Ὅτι κἂν νόσω Δέσποτα, κἂν θλίψεσι, κἂν λύπαις,
Κἂν ἐν δεσμοῖς, κἂν ἐν λιμῶ, κἂν φυλακῇ κρατῶμαι,
Κἂν δεινότεροι ἀλγεινοῖς συνέχωμαι, Χριστέ μου.
Τὸ φῶς σου λάμπαν ἅπαντα ὡς σκότος ἀπελαύνει.
Καὶ ἐν ἀνέσει καὶ φωτί, καὶ φωτὸς ἀπολαύσει
Αἴφνης ποιεῖ με γίνεσθαι τὸ Πνεῦμα σου τὸ θεῖον.

Τοῦ Ἀββᾶ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου

Καὶ ἐὰν δὲν μπορεῖς νὰ νηστεύσεις δυὸ ἡμέρας νήστευσον τουλάχιστον ἕως τὸ ἑσπέρας, καὶ ἐὰν δὲν ἔμπορεῖς πάλιν ἕως τὸ ἑσπέρας φυλάττου τουλάχιστον ἐκ τοῦ χορτασμοῦ τῆς κοιλίας, καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχεις ἅγιος κατὰ τὴν καρδίαν, γίνε καθαρὸς κατὰ τὸ σῶμα. Καὶ ἐὰν δὲν πενθεῖ ἡ καρδία σου ἄς πενθεῖ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐὰν δὲν ἔμπορεῖς νὰ ἐλεήσεις ὁμίλει τουλάχιστον ὡς ἁμαρτωλός. Καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχεις εἰρηνοποιὸς μὴ γίνου τουλάχιστον φιλοτάραχος. Καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχεις ἰκανὸς καὶ ἔμπειρος γίνου ἄοκνος κατὰ τὸ φρόνημα. Καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχεις νικητὴς μὴ ὑψηλοφρόνει κατὰ τῶν πταιόντων καὶ ὑπευθύνων. Καὶ ἐὰν δὲν δύνασαι νὰ φράξεις τὸ στόμα τοῦ καταλαλοῦντος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, φύλαξον τουλάχιστον τὸ σὸν καὶ μὴ συμφωνήσεις μετ' αὐτοῦ.

Καθὼς μία δρᾶξ νάμμου πίπτουσα εἰς μεγάλην θάλασσαν χάνεται, οὕτω καὶ τὰ πταίσματα παντὸς ἀνθρώπου ἐνώπιον τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ Θεοῦ, καὶ καθὼς διὰ μίας δρακὸς χόματος δὲν φράττεται μία πηγὴ ἧτις ἀναβρῦει πολὺ ὕδωρ, οὕτω καὶ ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ Θεοῦ δὲν νικᾶται ὑπὸ τῆς κακίας τῶν ἀνθρώπων.

Ἄπλωσον τὸ φόρεμά σου καὶ σκέπασον τὸν πταίοντα, καὶ ἐὰν δὲν δυνηθεῖς ν' ἀναδεχθεῖς σὺ τὰ πταίσματα καὶ τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἐντροπὴν ἀντ' αὐτοῦ, κἂν τουλάχιστον ὑπόμεινον, καὶ μὴ καταισχύνης αὐτόν.

Ἡ ἀρχὴ τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἐπιείκεια καὶ ἡ πραότης, ἧτις ὑποφέρει τὰς ἀσθενείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἶναι κατόρθωμα γενναίας καὶ μεγάλης ψυχῆς.

Εἶπε ὁ Ὅσιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος:

Δίγησον διὰ τὸν Χριστόν, ἵνα σὲ μεθύσῃ ἐκ τῆς ἀγάπης Του.

Τοῦ Ἀββᾶ Σισώη

Ἐλεγον γὰρ τὸν Ἀββᾶ Σισώη, ὅτι ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πεθάνει καὶ κάθονταν οἱ ἄλλοι μοναχοὶ γύρω του, ἔλαμψε τὸ πρόσωπό του σὰν τὸν ἥλιο. Καὶ λέει ὁ ἀββᾶς στοὺς μοναχοὺς: «Νά, ἦρθε ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος». Καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο λέει: «Νά, ἦλθε ἡ χορεία τῶν προφητῶν». Καὶ πάλι τὸ πρόσωπό του περίσσεια ἔλαμψε καὶ εἶπε: «Νά, ἡ χορεία τῶν ἀποστόλων ἦρθε». Καὶ ἔλαμψε πάλι τὸ πρόσωπό του πῶς πολύ. Καὶ ἦταν σὰ νὰ μιλοῦσε μὲ κάποιους. Καὶ τὸν ρώτησαν οἱ ἄλλοι πατέρες λέγοντας: «Μὲ ποιὸς μιλάς, Πάτερ;» Κι ἐκεῖνος εἶπε: «Νά, οἱ Ἄγγελοι ἦλθαν νὰ μὲ πάρουν καὶ τοὺς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀφήσουν λίγο γιὰ νὰ μπορέσω περισσότερο νὰ μετανοήσω». Καὶ τοὺς εἶπε ὁ γέροντας: «Σᾶς βεβαιῶνω ὅτι ἀκόμα δὲν ἔχω βάλει ἀρχὴ μετανοίας». Ὅλοι ἤξεραν ὅμως ὅτι ἦταν τέλειος πνευματικά. Καὶ πάλι, ξαφνικά, τὸ πρόσωπό του ἔγινε σὰν τὸν ἥλιο. Καὶ φοβήθηκαν ὅλοι. Καὶ τοὺς λέει πάλι: «Βλέπετε, ἦρθε ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ φωνάζει: «Φέρτε μου τὸ σκεῦος τῆς ἐρήμου». Καὶ ἀμέσως παρέδωσε τὸ πνεῦμα. Καὶ φάνηκε σὰν ἀστραπή, ἐνῶ ὅλο τὸ κελί

πλημμύρισε από μία θεϊκή εὐωδία!

Τοῦ Ἀββᾶ Παμβῶ

Ἦταν κάποιος μοναχὸς ποὺ λεγόταν ἀββᾶς Παμβῶ. Γι' αὐτὸν ἀναφέρουν ὅτι ἐπὶ τρία χρόνια παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ λέγοντας: «Μὴ μὲ δοξάσεις πάνω στὴ γῆ». Καὶ τόσο τὸν δόξασε ὁ Θεός, ὥστε δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν ἀντικρίσει κατὰ πρόσωπο, ἀπὸ τὴ λάμψη ποὺ εἶχε στὴν ὄψη του.

Ἦρθαν κάποτε δυὸ μοναχοὶ στὸν Ἀββᾶ Παμβῶ καὶ τὸν ρώτησε ὁ ἓνας λέγοντας: «Ἀββᾶ, ἐγὼ ἐπὶ δυὸ ἡμέρες νηστεύω καὶ δυὸ ψωμιὰ τρώγω». Ἄραγε, σώζω τὴν ψυχὴ μου ἢ εἶμαι σὲ πλάνη;» Εἶπε καὶ ὁ ἄλλος: «Ἀββᾶ, ἐγὼ κερδίζω δυὸ μικρὰ νομίσματα ἀπὸ τὸ ἐργόχειρό μου κάθε μέρα καὶ κρατῶ κάτι γιὰ τὴ διατροφή μου, τὰ ὑπόλοιπα τὰ προσφέρω ἐλεημοσύνη. Ἄρα, σώζομαι ἢ πάω χαμένος;». Ὁ γέροντας προσευχήθηκε στὸ Θεὸ καὶ ἔγραψε στὸ χῶμα: «Ὁ Παμβῶ ἐπὶ δυὸ ἡμέρες νηστεύοντας καὶ δυὸ ψωμιὰ τρώγοντας, ἄραγε μ' αὐτὸ γίνεται μοναχός;». Καὶ ἡ ἀπάντηση ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ Θεό. «Ὅχι». Καὶ ξαναἔγραψε: «Ὁ Παμβῶ κερδίζει μὲ τὸ ἐργόχειρό του δυὸ μικρὰ νομίσματα καὶ τὰ δίνει ἐλεημοσύνη. Ἄρα ἔτσι γίνεται μοναχός;» Καὶ ἡ ἀπάντηση ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ Θεό. «Ὅχι ἀκόμη». Καὶ τότε λέει ὁ Παμβῶ στοὺς μοναχοὺς: «Καλὲς εἶναι βέβαια οἱ πράξεις. Ἀλλὰ ἂν δὲν φυλάξεις τὴ συνείδησή σου καθαρὴ ἀπέναντι στὸν πλησίον σου καὶ δὲν εἶσαι ἤσυχος μέχρι τὰ βάθη τῆς καρδιάς σου, δὲν σώζεσαι!»

Ἐλεγαν γιὰ τὸν Ἀββᾶ Παμβῶ ὅτι δὲν γελοῦσε ποτὲ (ἀλλὰ εἶχε πνευματικὴ χάρι ποὺ ἔκανε τὸ πρόσωπό του νὰ λάμπει). Μία μέρα λοιπὸν, θέλοντας οἱ δαίμονες νὰ τὸν κάνουν νὰ γελάσει, ἔδεδαν σὲ ξύλο ἓνα φτερό καὶ τὸ κρατοῦσαν κάνοντας θόρυβο καὶ ἀλαλάζοντας. Βλέποντας τοὺς ὁ Ἀββᾶς Παμβῶ γέλασε. Καὶ οἱ δαίμονες ἄρχισαν νὰ χορεύουν καὶ νὰ τὸν κοροϊδεύουν ποὺ κατάφεραν νὰ τὸν κάνουν νὰ γελάσει. Αὐτὸς ὅμως τοὺς ἀπάντησε λέγοντας: «Δὲν γέλασα γιατί μὲ κάνατε νὰ γελάσω, ἀλλὰ καταγέλασα τὴν ἀδυναμία σας, ποὺ εἶστε τόσο πολλοὶ καὶ βαστᾶτε ἓνα φτερό ἐνῶ θὰ μποροῦσε ἓνας σας, ἂν εἶχατε δύναμη, νὰ τὸ κάνει αὐτό!»

Ρώτησε ὁ Ἀββᾶς Θεόδωρος τῆς Φέρμης τὸν Ἀββᾶ Παμβῶ: «Πές μου κάτι ὠφέλιμο». Καὶ μὲ πολὺ κόπο τοῦ ἀπάντησε: «Θεόδωρε πήγαινε καὶ νὰ εἶσαι ἐπιεικὴς καὶ ἐλεήμων μὲ ὅλους. Γιατί τὸ ἔλεός μας κάνει νὰ μποροῦμε νὰ μιᾶμε ἐλεύθερα ἀπέναντι στὸν Θεό.»
